

Стратегически план за развитие на
земеделието
и селските райони (2023-2027)

Европейски фонд за гарантиране на земеделието
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

2.7.2026 г.

X РСР02-2/02.07.2026

Signed by: Katerina Borisova Ivanova

ОДОБРИЛ:

2.7.2026 г.

Красимир Чакъров
Заместник-министър на земеделието и хр...
Signed by: Krasimir Mladenov Chakarov

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

**ПРОТОКОЛ
ОТ ПРОВЕДЕНА ПИСМЕНА ПРОЦЕДУРА
ЗА НЕПРИСЪСТВЕНО ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ
НА КОМИТЕТА ПО НАБЛЮДЕНИЕ НА СПРЗСР (2023-2027)
В ПЕРИОДА 11.06.-25.06.2026 г.**

ФАКТОЛОГИЯ:

На основание параграф 4, т. 10 от Заключителните разпоредби на Постановление № 302/2022 г. на Министерския съвет за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕФСУ за програмен период 2021-2027 г. (ПМС №302/2022), в съответствие с чл. 23, ал. 1 от Вътрешните правила на КН на СПРЗСР (2023-2027) и писмо с изх. № 91-257/11.06.2026 г. на г-н Красимир Чакъров се проведе писмена процедура на Комитета за наблюдение на СПРЗСР (2023-2027) за разглеждане и съгласуване на:

1. Проект на Годишен доклад за изпълнението на ПРСР 2014-2020 г. за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г.

Към писмото за инициране на писмената процедура беше приложена обяснителна записка с проект на решение.

При съгласувателната процедура становища са получени от:

1. г-жа Кристина Стоянова – „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД;

2. г-н ланд. арх. Александър Гълъбов - Асоциацията на производителите на декоративни растения в България.

Писмените становища, касаещи Годишния доклад за изпълнението на ПРСР 2014-2020 г. за 2025 г., са представени в **Приложение 1** към настоящия протокол.

В резултат на проведената писмена процедура **КН на СПРЗСР (2023-2027)** взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. **Комитетът за наблюдение съгласува Годишния доклад за изпълнението на ПРСР 2014-2020 г. за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. и упълномощава Управляващия орган на Стратегическия план да го изпрати официално на Европейската комисия, както и да отрази бележки в процеса на одобрение от ЕК.**

X

Елена Иванова
директор на дирекция "Развитие на селск...
Signed by: Elena Angelova Ivanova

7/1/2026

X

Аделина Стоянова
директор на дирекция "Директни плащан...
Signed by: Adelina Kirilova Stoyanova

29.6.2026 г.

29.6.2026 г.

X

Ирина Лазарова
директор на дирекция "Пазарни мерки и ...
Signed by: Irina Nachkova Lazarova

X

Деница Ковачева
директор на дирекция "Животновъдство"
Signed by: Denitsa Boykova Dincheva

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“

10

Приложение 1

С П Р А В К А ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ КОМЕНТАРИ ОТ ПРОВЕДЕНАТА ПИСМЕНА НЕПРИСЪСТВЕНА ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И СЪГЛАСУВАНЕ НА ПРОЕКТ НА ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 г. В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 1 ЯНУАРИ 2025 ДО 31 ДЕКЕМВРИ 2025 ГОДИНА.				
№	Организация-участник в КН на СПРЗСР/Дата на получаване	Коментар/Предложение	Приема се/Не се приема	Становище на УО на СПРЗСР
1.	г-жа Кристина Стоянова – „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД, получено на 15.06.2026 г.	Коментарите са в частта, отнасяща се за финансови инструменти. В допълнение, в двете Приложения 1 към Р 821 (за Фонд на фондове и за Специален фонд) са данните, които ФМФИБ е изпратил към УО на ПРСР и следва да бъдат отразени в Годишния доклад (в настоящия му вариант данните са закръглени и се препитат за двата фонда).	Приема се частично.	С цел валидиране в SFC2014, разбитите по области с поставен акцент суми, са въведени със закръглени до цяло евро. Използваният курс на превалутиране е този на ЕЦБ (1:1.9558), като при отчетено разминаване вследствие превалутиране, за водещ фонд е ползван европейският (ЕЗФРСР) - напр. сумата, относима към ангажимента на ПРСР 2014-2020, е представена като 17 000 000 евро от ЕЗФРСР, която, имайки предвид интензитета на финансиране от 85%, отговаря на 20 000 000 евро публични средства. Бележките са приети и отразени, доколкото позволява избора от падащи менюта в системата SFC2014.

даде ясна картина за окончателното изпълнение, неусвоения ресурс и причините за загубата/неусвояването на средства.

Към 31.12.2025 г. в резюмето и годишния доклад се сочи, че бюджетът по ПРСР 2014-2020 е 3 774 967 697 евро публични средства, от които 3 114 671 880 евро ЕЗФРСР.

Разплатените средства към приключване на разплащанията са посочени като 3,56 млрд. евро публични средства, от които 2,92 млрд. евро ЕЗФРСР. От това следва приблизителен неусвоен остатък от около 214,97 млн. евро публични средства, съответно около 193,62 млн. евро ЕЗФРСР.

В доклада е посочено също, че през 2025 г. са разплатени 569,5 млн. евро публични средства, от които 487,3 млн. евро ЕЗФРСР. Това показва значително финално разплащане, но не отговаря на въпроса защо след края на периода остава толкова съществен неусвоен ресурс и защо той не е бил управляван чрез по-ранни и по-ефективни мерки.

В предоставените материали не се съдържа достатъчна справка по мерки/подмерки за броя и стойността на прекратените договори, броя на получените искания за прекратяване от бенефициенти, договорите, прекратени по инициатива на администрацията, причините за прекратяване, предприетите действия за анексиране/предоговаряне и размера на средствата, които са били спасени или окончателно загубени.

Таблица 1. Общо ниво на неусвоения ресурс към 31.12.2025 г.

Показател	Бюджет	Разплатено	Неразплатен/н еусвоен остатък
ЕЗФРСР	3 114,67 млн. евро	2 921,05 млн. евро	около 193,62 млн. евро
Публични средства	3 774,97 млн. евро	около 3 560,00 млн. евро	около 214,97 млн. евро

анализ няма как да обхваща само докладвания период – предимно календарната 2025 г., а целият период на прилагане, от стартирането през 2015 г. до приключването през 2025 г.

Относно удължаване срокът за получаване на становища, или да бъде свикано заседание на КН, на което докладът да бъде разгледан след предоставяне на посочените справки и доказателства, не е технически възможно към момента, поради крайният срок за изпращане на доклада към Европейската комисия, а именно 30 юни.

Въпреки това, т. 1, 2 и 3, а именно „1. Да бъде предоставена подробна справка по мерки и подмерки за неусвоения ресурс, включително планиран бюджет, договорени средства, реално изплатени средства, неусвоен остатък и процент на изпълнение;“

2. Да бъде предоставена справка от УО/ДФЗ за броя и стойността на

Следващата таблица обобщава данните по таблиците за О1 - общо публични разходи, като са използвани колоните „Планирано за 2023 г.“ и „Реализирани“ за периода 2014-2025 г.

№ Д	Целева насоченост / наименование	Планира но, млн. евро	Реализира но, млн. евро	Усвоява не	Нереализ ирано, млн. евро
2С +	Фирми, получили подпомагане / на подпомагане на горски предприятия и дейности	17,26	7,80	45,19%	9,46
5С	Улесняване на доставките и използването на възобновяеми източници на енергия, вторични продукти и други нехранителни суровини за биоикономиката	106,37	60,33	56,71%	46,04
5Е	Стимулиране на съхраняването и на поглъщането на въглерода в селското и горското стопанство	5,23	3,34	63,88%	1,89
6А	Разнообразяване, създаване и развитие на малки	39,87	29,32	73,55%	10,55

прекратените, анулираните, оттеглените, забавените и частично изпълнените договори, разделена по мерки/подмерки и по причини;

3. Да бъде предоставена справка за броя на получените искания от бенефициенти за прекратяване на договори за БФП, броя на уважените/отказаните искания и финансовата стойност на засегнатите договори“

ще бъдат изискани от ДФЗ като информация, и поради времевият ресурс, необходим за изготвянето им в този формат - ще бъдат включени в анализа на последващата оценка на ПРСР 2014-2020.

Направените предложения по т. 4 – 6 ще бъдат взети предвид и включени в обхвата на последващата оценка на ПРСР за периода на прилагане, от стартирането през 2015 г. до приключването през 2025 г.

8.3	Превенция на щети по горите	16,79	14,66	2,13	87,0%
19.2	Прилагане на стратегии за водено от общностите местно развитие	117,62	107,27	10,35	91,0%
7.6	Проучвания и инвестиции в културно и природно наследство	56,37	51,92	4,45	92,0%
4.1	Инвестиции в земеделски стопанства	679,17	631,41	47,76	93,0%
4.3	Инфраструктура, свързана с развитие/модернизация на селско и горско стопанство	61,66	57,20	4,46	93,0%
7.2	Инвестиции в малка по мащаби инфраструктура	764,22	745,00	19,22	98,0%
11	Биологично земеделие	209,51	207,83	1,68	99,0%

В резюмето се съдържа общо твърдение, че значителен брой проекти са забавени или прекратени - над 800 проекта на стойност над 143 млн. евро за периода 2024-2025 г.

		Това твърдение обаче не е достатъчно като доказателствена основа за съгласуване/одобряване на последния годишен доклад, защото не се придружава от надлежна справка по мерки и подмерки, по вид прекратяване и по причини. Не са представени изрични доказателства от УО или ДФЗ за броя на получените искания от бенефициенти за прекратяване на договори за безвъзмездна финансова помощ. Не са представени и данни колко договора са прекратени по искане на бенефициента, колко са прекратени или анулирани поради неизпълнение, колко са отгелени преди плащане, колко са с частично изпълнение и каква е стойността на загубения ресурс по всяка от тези категории. Не са представени доказателства, че са предприети всички възможни и разумни мерки за предоговаряне, удължаване, редуциране или реструктуриране на рискови инвестиции с цел минимизиране на загубата на средства. Липсва справка колко анекса са сключени, колко искания за промяна са подадени, колко са уважени или отказани, колко проекта са „спасени“ чрез промяна и какъв финансов ресурс е запазен чрез тези действия. Общите позовавания на външни фактори - война в Украйна, прекъсвания във веригите за доставки, повишени цени, недостиг на суровини/оборудване, последици от COVID и недостиг на персонал - могат да обяснят част от затрудненията, но не доказват по надлежен начин конкретните причини за неусвояването по мерки, нито доказват, че администрацията е предприела всички необходими действия за ограничаване на загубата. Проектът на решение предвижда Комитетът да съгласува годишния доклад и да упълномощи Управляващия орган да го изпрати официално до Европейската комисия. С оглед на правомощията на Комитета да разглежда изпълнението и напредъка по финансови и други показатели, решението не следва да бъде сведено до формално съгласуване на готов документ. Комитетът следва да разполага с пълната фактическа и	
--	--	---	--

		доказателствена основа за оценка на причините за неусвояването и последиците от него. При липса на такава обосновка съгласуването би означавало Комитетът да приеме доклада без достатъчно яснота относно основния проблем на приключването на програмата - същественото неусвояване на средства. С оглед изложеното не можем да съгласуваме/одобрим представения Годишен доклад за изпълнението на ИРСР 2014-2020 за периода 01.01.2025 г. - 31.12.2025 г. в настоящия му вид. Възражението ни не е срещу необходимостта Република България да представи последния годишен доклад в предвидения срок. Възражението е срещу липсата на достатъчна фактическа, аналитична и доказателствена обосновка относно размера и причините за неусвояения ресурс и липсата на данни за действията, предприети за неговото минимизиране. 1. Да бъде предоставена подробна справка по мерки и подмерки за неусвояения ресурс, включително планиран бюджет, договорени средства, реално изплатени средства, неусвоен остатък и процент на изпълнение. 2. Да бъде предоставена справка от УО/ДФЗ за броя и стойността на прекратените, анулираните, оттеглени, забавените и частично изпълнените договори, разделена по мерки/подмерки и по причини. 3. Да бъде предоставена справка за броя на получените искания от бенефициенти за прекратяване на договори за БФП, броя на уважените/отказаните искания и финансовата стойност на засегнатите договори. 4. Да бъдат предоставени доказателства и справка за предприетите мерки за предоговаряне, анексиране, удължаване, редуциране или реструктуриране на рискови инвестиции, включително размер на средствата, които са запазени чрез тези действия. 5. Да бъде представен анализ на причините за неусвояването по всяка засегната мярка/подмярка, като се разграничат външни	
--	--	--	--

		обективни фактори, действия/бездействия на бенефициентите, административни забавяния, оценка, договаряне, контрол и плащания. 6. Да бъде представена оценка на последиците от неусвояването за постигането на целите, показателите и устойчивостта на интервенциите по ПРСР 2014-2020, както и управленските изводи, които следва да бъдат приложени при СПРЗСР 2023-2027. 7. Да бъде удължен срокът за становища или да бъде свикано заседание на Комитета, на което докладът да бъде разгледан след предоставяне на посочените справки и доказателства. 8. Настоящото становище да бъде отразено в документацията по писмената процедура, включително в протокола и справка за постъпилите становища. До предоставяне на посочените данни и доказателства считаме, че проектът на решение не следва да се приема в предложената редакция.		
--	--	---	--	--